

כפר דרום ת"ו - שבי דרום

סדר ביעור וידוי מעשרות

בהוצאת מכון התורה והארץ

וידוי והודאת המעשרות

"וְאָמַרְתָּ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ בַּעֲרֹתַי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת וְגַם נִתְתִּי לְלוֹי וְלִגֵּר וְלִיתוֹם וְלֹאֲלֻמְנָה כְּכֹל מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שָׁכַחְתִּי... שְׁמַעְתִּי בְּקוֹל ה' אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי"

מקובלים אנו שיש להתוודות לפני הבורא בזמנים קבועים על עברות שבידינו - 'אשמנו, בגדנו' וכו'. אך חריגה היא מצוות התורה על וידוי המעשרות, שבו מתוודה האדם על מעשיו הטובים שעשה.

אכן, לעתים זקוק האדם לשמחה ורוממות הנפש על מעשיו הטובים. לעתים אין הוא נדרש רק לחשבון נפש על חטאיו, אלא עליו לבטא בשפתיו את מעשיו הטובים לפני בוראו. לשם כך באה מצוות וידוי מעשרות - לרומם את נפש האדם ולשמחה, על ידי אמירת מעשיו הטובים לפני בוראו. מתוך שמחת לבבו על הטוב יתבררו לו דרכיו לדעת גם את חלקי הרע שבהם, והוא יבוא להכיר גם בחסרונותיו. אך יש לדעת שאת הווידוי המיוחד הזה אין אומרים אלא פעם בשלוש וחצי שנים, ואף אותו מאחרים עד הרגע האחרון של החג - 'במנחה ביום טוב האחרון היו מתוודים'. כלומר טפיחה על השכם' זו צריכה להיעשות בצניעות.

(על פי עין עיה, מעשר שני, עמ' 405)

כפר דרום ת"ו - שבי דרום

מכון התורה והארץ

שבי דרום ד.ת. הנגב ת.ד. 18 מיקוד: 8536500 טלפון: 08-6847325
דוא"ל: machon@toraland.org.il אתר: www.toraland.org.il

ביעור ויזוי מעשרות

- א. 1. יש לסיים להפריש תרומות ומעשרות מיבול שלוש השנים האחרונות או ממוצרים שנעשו מיבול זה (שימורים, קפואים וכו') - לא יאוחר מערב שביעי של פסח תשע"ה, אך יש נוהגים להקדים ולסיים את ההפרשה כבר בערב יום טוב ראשון של פסח תשע"ה.
2. בכל מקרה, מי שיקבל במשך ימי חול המועד פסח יכול שישית שאינו מעושר או שיש ספק אם הוא מעושר, עליו לסיים את ההפרשה עד ערב שביעי של פסח תשע"ה.
- ב. יש להפריש חלה מעיסות בצק שנעשו עד ערב פסח תשע"ה, ולפדות פירות נטע רבעי שתלושים קודם פסח תשע"ה.
- ג. יש לסיים להפריש תרומות ומעשרות מיבולים אלו:
 1. ירקות - כל הנלקט מראש השנה תשע"ב עד ראש השנה תשע"ה.
 2. פירות - כל פרי שהגיע לעונת המעשרות ('שליש') מט"ו בשבט תשע"ב עד ראש השנה תשע"ה.
 3. קטניות - כל ש'הביאו שליש' מראש השנה תשע"ב עד ראש השנה תשע"ה.
 4. בתרומות ומעשרות מהיבולים שוודאי חייבים בהם, יש לנהוג כך: תרומה גדול ותרומת מעשר - יש להקנות לכוהן (כשאפשר, בשמן זית). מעשר ראשון - יש להקנות ללוי. מעשר שני - יש לחלל על מאכל או על מטבע שלו, השווים פרוטה ורבע. מעשר עני - יש להקנות לעניים.
- פירות שיש ספק איזה מעשר יש להפריש מהם, חובה להפריש מהם מספק את שני המעשרות, ולתתם למי שהם מיועדים לו.
- ה. פירות החייבים בתרומות ומעשרות מספק, יש להפריש מהם את התרומות והמעשרות, אבל אין חובה לתתם למי שהם מיועדים לו. את התרומות (תרומה גדולה ותרומת מעשר) אפשר לעטוף בנייר או ניילון ולהניחן באשפה.
- ו. מי שנשארו בידו מעות מעשר שני או פדיון נטע רבעי יכול לחללן על מטבע שיש בו פרוטה ורבע, ויאמר "כל מטבעות מעשר שני והרבעי שברשותי כתוספת רבע מערכם מחוללים על מטבע זה". בכך יוצאות מטבעות המעשר השני או נטע הרבעי לחולין. את המטבע שיש בו כעת קדושת מעשר שני, יש לבער על ידי זריקה לים, שרפה באש או מחיקת צורתו. כמו כן אפשר ליקח מעט סוכר (בשווי יותר מפרוטה - כיום שבע אגורות) ולחלל עליו את המעשר השני ברשותו, ולאחר מכן להמיס את הסוכר ולשפוך אותו.
- ז. מי שיש בידו מטבעות מדרגות שונות של חיוב, יש לחלל כל מטבע בדרגת חיוב אחרת על פרוטה.
- ז. מי שבידו קופסאות שימורים מיבול שלוש השנים האחרונות, ויש עליהן השגחה של רבנות, אין חייב בביעור, אפילו חושש שמא אינם בוודאי מעושרים.
- ח. מי שבידו קופסאות שימורים (כגון: מלפפונים חמוצים, ריבות) שלא הפרישו מהן תרומות ומעשרות, יפתח כל אחת מהן בזמן הביעור וייעשר אותה כדין. אם הקופסאות זהות ומאותו ייצור, ואינו יכול להפריש מהן (כי אינו רוצה לפתוח את כל הקופסאות), מותר בדיעבד לפתוח קופסא אחת

- ו. להפריש ממנה על השאר.
- אם אינו יכול לפתוח את הקופסאות, יכול להפקירן בפני ג' מאוהביו שידוע שלא יזכו בפירותיו. עליו להודיעם שאינו רוצה לחזור ולזכות בפירות אלו, אף על פי שהם ברשותו, וכשיזכה בהם, יקיים בהם מיד מצוות ביעור.
- ט. אין צורך לבער תבשיל של מעשר שני ונטע רבעי, משום שהתבשיל הרי הוא כמבוער, וכן יין ותבלין הרי הם כמבוערים.
- י. אין לבער ביום טוב.
- יא. עבר ולא הפריש תרומות ומעשרות ולא ביערם, אין הפירות נאסרים. אולם פירות מעשר שני ונטע רבעי, אם עבר זמן הביעור, נאסרים בהנאה ואין להם שוב פדיון.
- יב. נשים חייבות במצוות ביעור, אך לא במצוות ויזוי.
- יג. בזמן הזה אין מצוות ויזוי נוהגת.
- יד. ראוי לקרוא את פרשת ויזוי המעשרות, זכר למצווה בזמן המקדש.
- טו. ביום שביעי של פסח לפני מנחה או אחרי מנחה (ברוב עם), נוהגים לקרוא את ארבעת הפסוקים העוסקים במצוות ויזוי מעשרות, מפרשת כי

תבוא (דברים כו יב עד טו):

כִּי תִּכְלֶה לַעֲשֹׂר אֶת כָּל מַעֲשֵׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית שָׁנַת הַמַּעֲשֵׂר וְנִתְּתָה לַלְוִי לַגֵּר לִיתּוֹם וְלְאִלְמָנָה וְאָכְלוּ בְּשַׁעְרֶיךָ וְשָׂבְעוּ. וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעֶרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת וְגַם נִתְּתִיו לַלְוִי וְלַגֵּר לִיתּוֹם וְלְאִלְמָנָה כְּכָל מִצְוַתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתִנִּי לֹא עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שָׁכַחְתִּי. לֹא אֶכְלַתִּי בְּאֵזִי מִמֶּנּוּ וְלֹא בְּעֶרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמָא וְלֹא נִתְּתִי מִמֶּנּוּ לְמַת שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כְּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתִנִּי. הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כִּפְאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אֲרָץ זָבֹת חֶלֶב וְדָבֶשׁ.

את הפסוקים יש הנוהגים לקרוא מן החומש כקורא בתורה, ויש הקוראים מתוך ספר תורה, בלא ברכות. ומצווה מן המובחר שכל אחד יאמר את הפסוקים בעצמו.

יש אומרים גם משנה זו (מעשר שני פ"ה מ"ג):

"השקיפה ממעון קדשך מן השמים - עשינו מה שגזרת עלינו, אף אתה עשה מה שהבטחתנו, השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל - בנינים ובכנות, ואת האדמה אשר נתת לנו - בטל ומטר וכולדות בהמה, כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש - כדי שתתן טעם טוב בפירות".

ולאחר אמירת הויזוי מוסיפים תפילה זו:

יהי רצון מלפניך ד' אלוקינו ואלוקי אבותינו, כשם שזכינו לקיים מצוות ביעור מעשרות ויזוי מעשרות, כן יזכנו הקב"ה לקיים מצוות הפרשת תרומות ומעשרות מהתורה, וכן מצוות ביעור מעשרות מן התורה, בכיאת גואל צדק ובכניין בית המקדש במהרה בימינו, אמן, כן יהי רצון.

טז. מנויי 'בית האוצר' שליד מכון התורה והארץ - כספי מעשר שני יבוערו אי"ה בערב פסח ובערב שביעי של פסח על ידי הממונים. בשביעי של פסח יוכלו המנויים לקרוא את פרשת ויזוי המעשרות, זכר למצווה.